

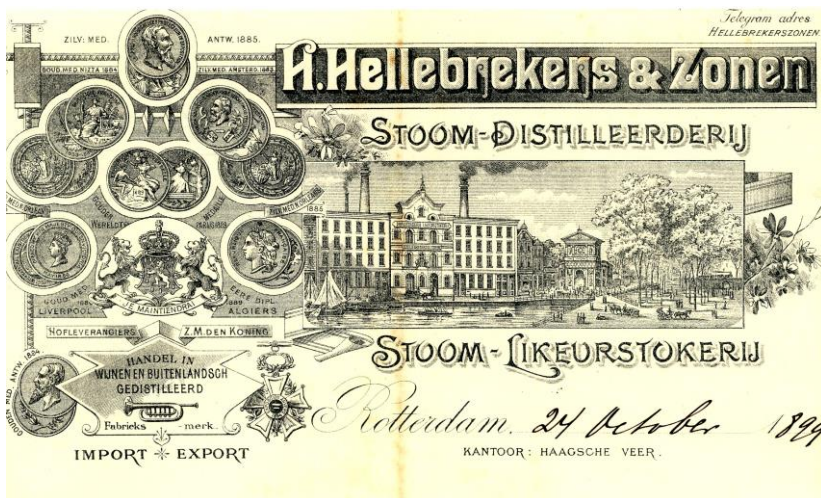
EEN SAPFLESJE ALS RELEKWIE

Evert Hellebrekers

Op 14 mei van dit jaar was het 75 jaar geleden dat de Duitse Luftwaffe Rotterdam verwoestte.

De thans levenden die dat bewust meegemaakt hebben behoren nu volgens het Bijbelboek Prediker tot de zeer sterken maar zullen nooit de traumatische ervaring vergeten hoe hun vertrouwde omgeving van huis en haard, school, kerk en fabriek gereduceerd werd tot een gloeiende, rokende puinhoop van waaruit vrijwel niets gered kon worden. De enkele voorwerpen die, hoe beschadigd ook, later nog werden teruggevonden zijn vaak zuinig bewaard als een herinnering aan voorgoed verwoest verleden. Zo ook door Evert Hellebrekers. Hij vertelt:

Aan het Haagsche Veer in Rotterdam was de Distilleerderij en Likeurstokerij van H. Hellebrekers (sinds 1860) gevestigd. De situatie zoals die op voor-oorlogse stadskaarten te zien was is tegenwoordig nauwelijks meer herkenbaar want op 14 mei 1940 werd ook dit bedrijf getroffen door het rampzalige bombardement dat alles in puin legde. Slechts wat muurresten en een trotse schoorsteen stonden nog overeind maar verder ging vrijwel al het historisch materiaal verloren.

In de jaren 1950 werd mij een buikig flesje overhandigd dat destijds gevonden was tussen het puin van ons bedrijf en dat

duidelijk door de hitte van de brand was gedeformeerd. Ik vermoedde dat het een van die bolvormige likeurflessen geweest was waarin pepermuntlikeur werd gebotteld en was van plan het te koesteren als een relekwie maar toen ik het aan Johan Soetens liet zien dacht die meer aan een sodawater- of sapflesje. Wat een teleurstelling! Wat zou een sapflesje nu te maken hebben met ons familiebedrijf ?

Einde van de relekwie status.

Maar soms komen de gebeurtenissen op wonderlijke manier samen.

Een opkoper in Frankrijk van oude archieven bood een briefwisseling aan tussen mijn grootvader Henri Hellebrekers en een Cognachuis. Er waren brieven bij uit 1899, 1909 en 1911 met een bijzonder fraai briefhoofd. Vooral die uit 1909 was interessant want behalve het pand aan het Haagse Veer stond in een kadertje nóg een fabriekspand afgebeeld. Dat bleek een mij, als 5^e generatie, totaal onbekende dochteronderneming te zijn: de Stoomvruchtensapfabriek 'Ceruba', ooit gevestigd aan de Weenastraat 28, niet ver van de hoofdvestiging gelegen. Bovendien bevonden zich in ons archief een drietal glasnegatieven waarop de achtergevels van enkele bedrijfspanen te zien zijn. Tot nu toe waren die niet te herleiden tot het complex aan het Haagse Veer en ze verdienen bouwkundig niet de schoonheidsprijs maar ze bleken wel te corresponderen met het gevelpatroon van de sapfabriek. Dus dáár kwam dat sapflesje vandaan!

Het herwon onmiddellijk zijn relekwie status.

1897

Telegram-Adres:
"CERUBA"
A.B.C. Code 5e Edit.

STOOM-DISTILLEERDERIJ
&
LIKEURSTOKERIJ

H. H. ELLEBREKERS & ZONEN

IMPORT
EXPORT

Rotterdam.

28 September 1909

Wines & Cognac

Nous sommes en possession de
du 18 et. arc. sature & connaissance
Eau de Vie, commandés au 24 de l'école.
Conformément à votre désir nous
vous en envoie.

Daaronder: afdruk van de drie glasnegatieven uit het Hellebrekers archief waarop de achtergevels staan afgebeeld.

Uit het verslag van de raadsvergadering in het Stadhuis.

'De heer Kraayvanger gelooft dat de beide voorstellen Kranenburg de zaak zeer vertroebelen. Aan de volledige bedrijfschadevergoeding van de twee kleine perceelen (bedoeld wordt de sapfabriek Ceruba) los van het grote perceel der firma Hellebrekers zal niet zijn te ontkomen'.

De stemming waarin het voorstel Kranenburg betreffende de onteigening van twee percelen der firma Hellebrekers wordt verworpen met 18 tegen 13 stemmen.

'De heer Verheul achtte de onteigening van Hellebrekers, die grote sommen zou vergen, niet nodig'.

In 1929 kwam de zaak opnieuw in behandeling in de Gemeenteraad van 12 april. Voorgesteld werd om de beide noordelijkste panden van het complex Hellebrekers te onteigenen teneinde een betere doorstroming van het verkeer te verkrijgen maar ook dat voorstel haalde het niet vanwege de kosten. Het is dan wel triest en wrang dat in mei 1940 dit probleem radikaal werd opgelost en Gemeente en architecten uiteindelijk hun plannen konden verwezenlijken. **Maar tegen welk een prijs!**

